

သတင်းထုတ်ပြန်ချက်

ဖိအားများအောက်မှ ကိုရီးယားပိုင်အထည်ချုပ်စက်ရုံအလုပ်သမားများ

မြန်မာနိုင်ငံမှ အလုပ်သမားအခွင့်အရေးဆောင်ရွက်သည့် အဖွဲ့တစ်ခုဖြစ်သည့် အလုပ်သမားအခွင့်အရေး လှုပ်ရှားသူများအဖွဲ့ (Action Labor Rights-ALR) က "Under Pressure - ဖိအားများအောက်မှ" ဟူသော အစီရင်ခံစာကို ယနေ့ တွင်ထုတ်ပြန်ပါသည်။ ၎င်းမှာ ကိုရီးယားပိုင်နှင့် ကိုရီးယားဖက်စပ်အထည်ချုပ် စက်ရုံ အချို့မှအလုပ်သမားများ၏ အခြေအနေများကို အစီရင်ခံထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အစီရင်ခံစာအတွက် ကွင်းဆင်းသုတေသနများကို ၂၀၁၅ခုနှစ် နှစ်လည်ခန့်က ပြုလုပ်ထားပြီး လုပ်ငန်းခွင် အခြေအနေများသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြဌာန်းထားသည့်ဥပဒေပါအချက်များနှင့်ကိုက်ညီမှုရှိမရှိကို နှိုင်းယှဉ် ပြထားပါသည်။ ၎င်းသုတေသနအရ စက်ရုံအများစုမှာ အထူးသဖြင့် အလုပ်ချိန်နှင့် အချိန်ပိုကိစ္စ များတွင် ဥပဒေအတိုင်းလိုက်နာခြင်း မရှိသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

စက်ရုံများကို သုတေသနပြုရာတွင် စိတ်အပူရဆုံးသောအချက်မှာအချိန်ပိုများပြားခြင်း ဖြစ်သည်။ တစ်ပတ်လျှင် အချိန်ပိုအလုပ်ချိန် အများဆုံး၁၆နာရီသာ သတ်မှတ်ထားသော်လည်း ၃၀ရာခိုင်နှုန်းသော စက်ရုံများသည် ၎င်းကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်သည်ကို တွေ့ရသည်။ စစ်တမ်းဖြေဆိုသူအလုပ်သမားများအနက် သုံးပုံနှစ်ပုံ (၆၂%) သည် သတ်မှတ်ချက်ထက်ကျော်လွန်သော ၎င်းအချိန်ပိုများကို ငြင်းဆိုခြင်း မပြုနိုင်ဘဲလုပ်ကိုင်နေရသည်ဟု ဆိုသည်။ ၎င်းမှာအံ့ဩစရာမဟုတ်ပါ။ (၆၃%)ရာခိုင်နှုန်းသော အလုပ်သမားများက ၎င်းတို့ရရှိသော လုပ်ခလစာ မှာ သက်တောင့်သက်သာနေထိုင်နိုင်ရန်အတွက်ပင် မလုံလောက်ဟု ဖြေဆိုထားသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အံ့ဩစရာအချက်မှာ (၃၀%)သော အလုပ်သမားများသည် ၎င်းတို့၏လစာငွေရရှိမှုဖြတ်ပိုင်းကို အင်္ဂလိပ်(သို့) ကိုရီးယားဘာသာဖြင့် ဖော်ပြထားသောစာရွက်ဖြင့်သာရရှိသည် ဟူသောအချက်ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှာ လစာငွေရရှိမှု ဖြတ်ပိုင်းအပါအဝင်သတင်းအချက်အလက်များကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖော်ပြရမည်ဟူသော မြန်မာဥပဒေကို တိုက်ရိုက်ချိုးဖောက်မှုနောက်တစ်ချက်ပင်ဖြစ်သည်။ (၄၀%)သောအလုပ်သမားများသည် အလုပ်လုပ်ကိုင်မှု စာချုပ်ကို ချုပ်ဆိုရသော်လည်း အများက ၎င်းတို့တွင် စာချုပ်မိတ္တူမရှိဟု ဆိုကြသည်။

၂၀၁၂ အလုပ်သမားရေးရာအငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းရေးဥပဒေအရ အလုပ်သမား အရေးအတွက် ၃၀ ကျော်ရှိသော အလုပ်ရုံတိုင်းသည် လုပ်ငန်းခွင်ညှိနှိုင်းရေး ကော်မတီထားရှိရမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် သုတေသန ပြုလုပ်ထားသည့် စက်ရုံအားလုံးသည် လုပ်သား၃၀ကျော်ရှိနေသော်လည်း ၎င်းတို့အနက် ၁၄ ရာခိုင်နှုန်း ကသာ ကော်မတီထားရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ အခြားတွေ့ရှိချက်များအရ အလုပ်သမားသမဂ္ဂ

ကိုယ်စားလှယ်များကိုခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း၊ ဆေးခွင့်၊ မီးဖွားခွင့်ဆိုင်ရာအခွင့်အရေးများ၊ ထိပါးနှောက်ယှက်မှုများ၊ ကလေးအုပ်သမားနှင့် မီးဘေးလုံခြုံရေးစနစ်အပါအဝင် လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေများကိုတွေ့ရပါသည်။

အလုပ်သမားအခွင့်အရေး လှုပ်ရှားသူများအဖွဲ့ (Action Labor Rights-ALR)မှ ဒါရိုက်တာ ကိုသူရိန်အောင်က “ ကျွန်တော်တို့လေ့လာထားတဲ့အချက်တွေအရ စက်ရုံအများစုက မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ဥပဒေတွေကို လိုက်နာမှု အားနည်းတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဒါဟာကိုရီးယားပိုင် ကုမ္ပဏီတွေမှာပဲ မဟုတ်ပါဘူး။ အထည်ချုပ်ကဏ္ဍ တစ်ခုလုံး ဖြစ်နေတာပါ။ ကိုရီးယားပိုင် စက်ရုံတွေထဲမှာပဲ မတူညီတာတွေကိုလည်း တွေ့ရပါတယ်။ အချို့က နိုင်ငံတကာတံဆိပ်(ကုမ္ပဏီ)တွေကို (ချုပ်ခွင့်ရဖို့)တင်ပို့နိုင်ဖို့ကြိုးစားနေတဲ့သူတွေကတော့ မြန်မာနိုင်ငံက ထုတ်ပြန်ထားတဲ့ ဥပဒေတွေအပြင် နိုင်ငံတကာစံနှုန်းတွေကိုပါ လိုက်နာကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အများစုကတော့ မလိုက်နာပါဘူး။”ဟုဆိုသည်။

“ကျွန်တော်တို့က ကိုရီးယားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုပဲဦးတည်လေ့လာရတဲ့ အကြောင်းရင်းက ကိုရီးယားက မြန်မာ အထည်ချုပ်ကဏ္ဍမှာ အရေးပါလို့ပါ။ နောက်ပြီတော့ ကိုရီးယားက အိုအီးစီဒီအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံ ပေါင်းစုံနဲ့လုပ်ကိုင်တဲ့အဖွဲ့အစည်းတွေအတွက် အိုအီးစီဒီညွှန်ကြားချက်တွေကို လိုက်နာဖို့ လက်မှတ်ထိုးထားတဲ့ နိုင်ငံအနေနဲ့ ကိုရီးယားအစိုးရကို တာဝန်ယူမှုရှိစေချင်တာပါ။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ လုပ်ငန်းလာလုပ်ကြတဲ့ ကုမ္ပဏီတွေက ဥပဒေစည်းမျဉ်းအရေးကြီးတဲ့ အလုပ်သမားဆက်ဆံရေး၊ လုပ်ငန်းခွင်အလေ့အကျင့်တွေကို မူဘောင်အတိုင်း လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ဖို့နဲ့ နိုင်ငံတကာအလုပ်သမားစံနှုန်းတွေကို လိုက်နာစေဖို့ ပါ။ ဒီလေ့လာမှုက သူတို့ဒါတွေလုပ်ဖို့အတွက် ကူညီပေးလိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော်တို့မျှော်လင့်ပါတယ်။ ”ဟုဆက် ပြောသည်။

နောက်ခံအကြောင်း

အလုပ်သမားအခွင့်အရေး လှုပ်ရှားသူများအဖွဲ့ (Action Labor Rights-ALR)သည် မြန်မာ့လူ့အခွင့်အရေး ကာကွယ်သူများ အဖွဲ့ဖြစ်ပြီး ၎င်း၏အစမှာ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်မှ လူငယ်အဖွဲ့ဝင်များ၂၀၀၂ခုနှစ်တွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ (ILO) နှင့်လက်တွဲပြီး အစွမ်းစေခိုင်းမှုနှင့် ကလေးသူငယ် အလုပ်သမားပပျောက်ရေးနှင့် လွတ်လပ်စွာ သင်းပင်းဖွဲ့စည်းခြင်းအတွက် အသိပညာပေးခဲ့သည်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ်၊ မေတွင် ALRအဖွဲ့ဝင် (၆)ဦးသည် ရန်ကုန်မြို့အမေရိကန်သံရုံးတွင် အလုပ်သမားနေ့အခမ်းအနားကျင်းပမှုတွင် ပါဝင်သဖြင့် ဖမ်းဆီးအရေးယူခံခဲ့ရသည်။ ၂၀၁၂ခုနှစ်ဝါရီတွင် ၎င်းတို့ပြန်လည်လွတ်မြောက်လာပြီးနောက် ၎င်းတို့လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်နိုင်ရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု တည်ထောင်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြပြီး ၂၀၁၂ခု ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ALR ကို ထူထောင်ခဲ့သည်။ အလုပ်သမားဥပဒေအရ အလုပ်သမားများ၏ အခွင့်အရေး နှင့်ပတ်သက်ပြီး သင်တန်းပေးခြင်း၊ နိုင်ငံတကာကုမ္ပဏီများ ၏အလေ့အကျင့်များကို စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ သုတေသနပြုခြင်း၊ ပညာပေးခြင်း နှင့် အမျိုးသမီးအလုပ်သမားများ၏ အခွင့်အရေးကို လေ့လာခြင်းများကို ပြုလုပ်ပါသည်။

အစီရင်ခံစာသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရွေးချယ်ထားသော အထည်ချုပ်စက်ရုံအချို့၏ အလုပ်သမားအခြေအနေများကို လေ့လာထားခြင်းဖြစ်ပြီး ကုမ္ပဏီများမှာ ကိုရီးယားပိုင် သို့မဟုတ် ကိုရီးယားဖက်စပ် ကုမ္ပဏီများ ဖြစ်သည်။ အများစုမှာ ရန်ကုန်တိုင်းနှင့် ပဲခူးတိုင်းရှိစက်မှုဇုန်များမှ ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၅ခုဧပြီလမှ ဇွန်လအတွင်း ကွင်းဆင်းသုတေသနသမား ၁၀ဦးက စက်ရုံပေါင်း ၃၉ ရုံမှ အလုပ်သမား ၁၂၀၀ ကို မေးမြန်းထားသော သုတေသနအချက်အလက်များကို စုစည်းထားပြီး မန်နေဂျာများနှင့် ရည်ရွယ်ထားသော အုပ်စုမှ များမှသူများကို လည်း မေးမြန်းထားပါသည်။

အစီရင်ခံစာတွင် မြန်မာနိုင်ငံမှအလုပ်သမားများ၏ အခြေခံအလုပ်သမားအခွင့်အရေးများကို လေးစားလိုက်နာမှု တိုးမြှင့်လာစေရန်နှင့် အလုပ်သမားများအပေါ် အမြတ်ထုတ်ခြင်း၊ အကြမ်းဖက်ခြင်းမှကာကွယ်ပေးရန်အတွက် အထည်ချုပ်ကဏ္ဍအတွင်းမှ စက်ရုံများ၊ အစိုးရနှင့် အမှတ်တံဆိပ်များ ကို အကြံပြုချက်များ ပေးပို့ထားပါသည်။

အစီရင်ခံစာအနှစ်ချုပ်ကို မြန်မာဘာသာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာတို့ဖြင့်ရနိုင်ပါသည်။

မြန်မာ့စီးပွားရေးကဏ္ဍတာဝန်ယူမှုရှိရေး အထောက်အကူပြုဌာန၏ကတိကဝတ် တစ်ခုဖြစ်သည့်စီးပွားရေးနှင့် လူ့ အခွင့်အရေးကိစ္စများကို လုပ်ကိုင်နေသည့် မြန်မာ့အရပ်ဘက်လူ့အဖွဲ့အစည်းများ၏အရည်အသွေးကို မြှင့်တင် ပေးခြင်း ဟူသောလုပ်ငန်း၏ အစိတ်အပိုင်းအနေဖြင့် သုတေသနများကိုပြုလုပ်ထားပါသည်။ သို့သော် တွေ့ရှိချက်များနှင့် အကြံပြုချက်များသည် ALR သာပိုင်ဆိုင်ပါသည်။

ပိုမိုသိရှိလိုပါက

Ko Thurein Aung, Director, Action Labor Rights, : actionlaborrights@gmail.com

Tel: + 95 (0) 9425 306 037.

Email: info@actionlaborrights.org

Facebook: www.fb.com/actionlaborrights

Web: www.actionlaborrights.org